

De registratie en traceerbaarheid van ingevoerde vuurwapens

Nils Duquet & Maarten Van Alstein

Rapport

Juli 2012

Inhoudstafel

1	INLEIDING	3
2	HET ALGEMENE KADER	5
2.1	Samenhang tussen het Vlaamse controleregime en de federale wapenwet	5
2.2	Categorieën van vuurwapens	6
3	DE REGISTRATIE VAN DE INVOER VAN VUURWAPENS	8
3.1	De Dienst Controle Strategische Goederen	8
3.2	De gerapporteerde invoer van vuurwapens in Vlaanderen: enkele cijfers	9
4	DE REGISTRATIE VAN VUURWAPENS NA HUN INVOER IN BELGIË	13
4.1	Het Centraal Wapenregister	13
4.2	De Proefbank voor Vuurwapens in Luik	15
4.3	Verdere registratietrajecten van ingevoerde vuurwapens	16
	4.3.1 Particulieren	16
	4.3.2 Erkende wapenverzamelaars	17
	4.3.3 Wapenhandelaars	18
	4.3.4 Verkoop en doorverkoop van vergunningsplichtige wapens	19
	4.3.5 Verkoop van vrij verkrijgbare wapens op wapenbeurzen	20
	4.3.6 Controle door de lokale politie	21
5	BESLUITEN	24
	BIJLAGE I: DE REGISTRATIETRAJECTEN VAN INGEVOERDE VUURWAPENS	27
	EINDNOTEN	28

1 Inleiding

Uit analyses van de verslagen van de Vlaamse Regering aan het Vlaams Parlement over de buitenlandse handel in vuurwapens blijkt dat tussen 2005 en 2009 de invoer en overbrenging naar Vlaanderen van vuurwapens een sterke stijging kende. Zo werd bijna een verdrievoudiging van de waarde van de vergunde invoer van vuurwapens (categorie ML1.a) opgetekend: van 1,3 miljoen euro in 2005 naar 3,4 miljoen euro in 2009.³ Naar aanleiding van deze vaststelling werden in het parlement enkele vragen opgeworpen, zoals hoe deze gestegen invoer verklaard kan worden en hoe nagegaan kan worden waar al deze vuurwapens terecht komen. Wat de eerste vraag betreft beschreef het Vlaams Vredesinstituut in een eerdere publicatie een aantal factoren die de gestegen invoer gedeeltelijk verklaren.¹ In dit rapport gaan we dieper in op de tweede vraag: hoe kan nagegaan worden waar de vuurwapens terechtkomen die in Vlaanderen ingevoerd worden? Of, anders geformuleerd, hoe kunnen deze wapens na hun invoer getraceerd worden?

Deze vraag valt uiteen in twee deelvragen. Ten eerste stelt zich de vraag hoe ingevoerde vuurwapens geregistreerd worden. Welke registratiesystemen en –instrumenten bestaan er, en welke overheden zijn daarvoor verantwoordelijk? Deze instrumenten moeten het de overheden mogelijk maken om *individuele* vuurwapens na hun invoer te traceren. Ten tweede kan ook de vraag gesteld worden naar de reële invoer van vuurwapens op *geaggregeerd* niveau, met andere woorden: welke specifieke types vuurwapens (merk, model, kaliber) worden in Vlaanderen ingevoerd en bij welke groepen eindgebruikers (jagers, sportschieters, verzamelaars, politiediensten,...) komen deze wapens terecht? Het probleem is dat de publiek beschikbare statistieken over de aantallen en de waarde van de verleende invoervergunningen alleen zicht bieden op generieke types vuurwapens (zoals geweren, karabijnen, revolvers, pistolen, machinegeweren en machinepistolen) en generieke types invoerders (handelaar of particulier). De beschikbare statistieken maken het niet mogelijk om analyses te maken van specifieke types en modellen ingevoerde wapens, noch van de specifieke groepen eindgebruikers. We zullen ons in dit rapport dus in hoofdzaak toespitsen op de eerste deelvraag en nagaan in welke registratiesystemen ingevoerde vuurwapens geregistreerd worden en welke overheden daarvoor bevoegd zijn. Waar mogelijk worden wel cijfers gegeven over de vergunde invoer en de aantallen vuurwapens die in de bestaande registratiesystemen geregistreerd staan.

Het Belgische regime voor de controle en registratie van vuurwapens wordt gekenmerkt door een specifieke bevoegdheidsverdeling. In het federale België zijn de gewesten verantwoordelijk voor de regulering en controle van de invoer van vuurwapens, terwijl de afgifte van vergunningen en erkenningen voor het verwerven, bezitten en (binnenlands) verhandelen van deze wapens geregeld

---

^a De meeste HFD-wapens vallen onder de categorie ML23. We houden in dit rapport echter geen rekening met de cijfers van de invoer van wapens van categorie ML23 omdat deze vergunningen niet enkel betrekking hebben op vuurwapens, maar ook betrekking kunnen hebben op munitie.

wordt door de federale wapenwet. Deze verdeling van de taken impliceert dat de Vlaamse overheid weliswaar de vergunningen aflevert die de invoer van vuurwapens toestaan, maar dat ze zelf niet alle instrumenten in handen heeft om het verdere gebruik van deze wapens te traceren. Dit maakt parlementaire controle op de invoer van vuurwapens niet altijd vanzelfsprekend. Deze bevoegdheidsverdeling betekent ook dat samenwerking en informatie-uitwisseling tussen verschillende overheidsdiensten een noodzakelijke voorwaarde is voor een efficiënte controle van vuurwapens.

De registratie en traceerbaarheid van vuurwapens zijn cruciale elementen in elk controleregime voor de handel in wapens, niet alleen in het internationale domein, maar ook in de binnenlandse context. Zo is de registratie van vuurwapens een onmisbaar instrument om de afwending naar het illegale circuit te helpen voorkomen en te bestrijden.² De Belgische overheden erkennen het belang van de registratie van vuurwapens. Zo zijn zowel in het koninklijk besluit tot uitvoering van de wapenwet van 10 oktober 2010³ als in de omzendbrief over de toepassing van de wapenwetgeving van 25 oktober 2011⁴ bepalingen opgenomen over de registratie van wapens, met de uitdrukkelijke bedoeling de traceerbaarheid te verzekeren van de vuurwapens die in het land in omloop zijn. Als algemene regel geldt bijvoorbeeld dat vuurwapens, vooraleer ze op de binnenlandse markt gebracht kunnen worden, geregistreerd moeten worden in het Centraal Wapenregister.⁵

Zoals vermeld analyseren we in dit rapport de verschillende systemen en instrumenten die in België bestaan voor de registratie van vuurwapens. De focus van de analyse zal liggen op vuurwapens, en niet op de onderdelen, hulpstukken of munitie voor deze wapens. In de structuur van dit rapport proberen we zo systematisch mogelijk de 'registratietrajecten' van ingevoerde vuurwapens te volgen. In het eerste hoofdstuk schetsen we het algemene kader, waarbij we in het bijzonder aandacht hebben voor de interferentie tussen het Vlaamse controleregime voor de invoer van vuurwapens en de federale wapenwet, alsook tussen de bevoegde overheidsdiensten op de verschillende beleidsniveaus. In het tweede hoofdstuk wordt nagegaan hoe vergunningen voor de invoer van vuurwapens aangevraagd moeten worden en hoe de Vlaamse overheid over de afgifte van vergunningen rapporteert. We schetsen ook het profiel van de aanvragers van invoervergunningen. In het derde hoofdstuk gaan we dan na hoe vuurwapens geregistreerd worden nadat ze in België ingevoerd zijn. Het Centraal Wapenregister speelt hier een cruciale rol. Achtereenvolgens belichten we de registratietrajecten van vuurwapens die door particulieren, handelaars en via wapenbeurzen ingevoerd worden.

2 Het algemene kader

2.1 Samenhang tussen het Vlaamse controleregime en de federale wapenwet

De controle op de invoer^a van vuurwapens is in België een gewestelijke bevoegdheid. Voor de invoer van (volgens de federale wapenwet) vergunningsplichtige, verboden of vrij verkrijgbare wapens in Vlaanderen moet bij de Dienst Controle Strategische Goederen (DCSG) van de Vlaamse overheid een vergunning aangevraagd worden. Het Vlaamse regime voor de controle op de invoer van vuurwapens interfereert echter sterk met de federale wapenwet van 8 juni 2006. Deze interferentie toont zich uitdrukkelijk in het principe dat de invoer en overbrenging van vuurwapens naar Vlaanderen alleen wordt toegestaan als de aanvrager, op basis van de wapenwet van 8 juni 2006, gerechtigd is om die vuurwapens voorhanden te hebben. Concreet houdt dit in dat de aanvrager over een titel moet beschikken die hem het recht geeft vuurwapens te verwerven en voorhanden te houden. Het kan gaan om verschillende soorten titels, zoals:

- een erkenning als wapenhandelaar⁶
- een erkenning als wapenverzamelaar of privé museum⁷
- een vergunning voor het verkrijgen en voorhanden houden van een vergunningsplichtig vuurwapen⁸
- een jachtverlof of een sportschutterslicentie⁹

De federale wapenwet bepaalt dat aanvragers aan een aantal voorwaarden moeten voldoen om een erkenning, vergunning, verlof of licentie te krijgen. Zo mogen ze niet veroordeeld zijn voor bepaalde misdrijven, moeten ze slagen voor theoretische en praktische proeven, en moeten ze zich houden aan een reeks voorschriften m.b.t. de veilige opslag van een wapen. Particulieren moeten bovendien een wettige reden aantonen voor hun wapenbezit (zoals de jacht, het sportschieten, het verzamelen van wapens, het uitoefenen van een risicoberoep, zelfverdediging, of de deelname aan folkloristische of wetenschappelijke activiteiten).

Voor het verwerven of voorhanden houden van vrij verkrijgbare wapens is op basis van de federale wapenwet geen titel nodig (zie hieronder 2.2); voor de invoer ervan is dus alleen een gewestelijke invoervergunning noodzakelijk.

---

^a De term 'invoer' wordt in deze tekst generiek gebruikt en omvat zowel overbrenging vanuit een EU-lidstaat als invoer vanuit een niet-EU-lidstaat.

De provinciale wapendiensten van de gouverneurs spelen een belangrijke rol in het Belgische controleregime voor vuurwapens. Zij leveren een aanzienlijk deel van de titels af waarvan het bezit een noodzakelijke voorwaarde vormt voor het aanvragen van een invoervergunning bij de Vlaamse DCSG (met name de erkenningen en de bezitsvergunningen) en staan in voor de registratie van alle wapens die voorhanden worden gehouden door handelaars, particulieren en ondernemingen zoals private beveiligingsfirma's (dus ook de wapens die particulieren kunnen verwerven op basis van een jachtverlof of een sportschutterslicentie, die respectievelijk door de arrondissementscommissarissen en de gemachtigde schietsportfederaties uitgereikt worden). Sinds enkele jaren maken de provinciale wapendiensten gebruik van de Ariadne-databank, waarvoor de software ter beschikking wordt gesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken. In deze databank worden alle personen geregistreerd die een erkenning, een wapenvergunning, een jachtverlof of een sportschutterslicentie bezitten. Het zijn de provinciale wapendiensten die ook verantwoordelijk zijn voor de registratie van vuurwapens in het Centraal Wapenregister (CWR) wanneer deze ingevoerd zijn of overgedragen worden (zie hieronder sectie 4.3).

2.2 Categorieën van vuurwapens

Wat hun invoer betreft zijn alle vuurwapens in principe vergunningsplichtig.^a In het kader van dit rapport is het echter nuttig dieper in te gaan op de categorisering van vuurwapens in de wapenwet, omdat de categorie waarin vuurwapens vallen bepaalt welk registratietraject deze wapens na de invoer zullen volgen. De wapenwet van 8 juni 2006 onderscheidt drie soorten wapencategorieën: de verboden wapens, de vrij verkrijgbare wapens en de vergunningsplichtige wapens. Alle vuurwapens die niet uitdrukkelijk zijn ingedeeld bij de verboden of de vrij verkrijgbare vuurwapens worden als vergunningsplichtig beschouwd.¹⁰ Onder de verboden vuurwapens vallen bijvoorbeeld de wapens die “uitsluitend voor militair gebruik” ontworpen werden, zoals automatische vuurwapens¹¹ (vuurwapens die na elk afgevuurd schot automatisch herladen en die met één druk op de trekker salvo's van meerdere schoten kunnen afvuren). Particulieren kunnen in principe geen verboden vuurwapens bezitten.¹² Deze wapens kunnen dan ook niet ingevoerd worden. De wapenwet voorziet echter in een uitzondering voor erkende wapenverzamelaars en privé musea: zij mogen wel automatische vuurwapens bezitten (en dus invoeren) op voorwaarde dat ze passen binnen het thema van hun verzameling en dat de slagpin eruit verwijderd wordt. Deze bepalingen zijn in overeenstemming met de Europese wapenrichtlijn 91/477/EEC, die stelt dat de lidstaten in bijzondere gevallen vergunningen kunnen verlenen voor verboden wapens, op voorwaarde dat dit niet strijdig is met de openbare orde en veiligheid.¹³

De Belgische wapenwet bepaalt dat een aantal vuurwapens vrij verkrijgbaar zijn. Het gaat in het bijzonder over de 'historische, folkloristische en decoratieve' vuurwapens. Deze wapens kunnen vrij,

---

^a Het Vlaams wapenhandeldecreet bepaalt evenwel dat bepaalde civiele vuurwapens, indien ze geen directe bedreiging voor de openbare orde of veiligheid vormen, zonder vergunning in-, uit- en doorgevoerd en overgebracht kunnen worden (Vlaams decreet betreffende de in-, uit-; doorvoer en overbrenging van defensiegerelateerde producten, ander voor militair gebruik dienstig materiaal, ordehandhavingsmateriaal, civiele vuurwapens, onderdelen en munitie, artikel 30, §2).

zonder vergunning, aangekocht en voorhanden gehouden worden. Met vrij verkrijgbare wapens mag wel niet geschoten worden. Indien een wapenbezitter met vrij verkrijgbare wapens wil schieten moet hij er een vergunning voor aanvragen. Ook het bezit van munitie voor deze wapens is niet toegestaan, tenzij men beschikt over een vergunning voor het wapen. Welke vuurwapens precies vrij verkrijgbaar zijn, wordt in detail bepaald in het koninklijk besluit van 20 september 1991 betreffende de vuurwapens met historische, folkloristische of decoratieve waarde. Deze wapens geraakten bekend als de zogenaamde 'HFD-wapens'. Ten eerste stipuleert dit KB een aantal algemene criteria waaraan wapens moeten voldoen om vrij verkrijgbaar te zijn, zoals het schieten met zwart kruit, geproduceerd zijn voor een bepaald jaar, of eigendom zijn van een erkende folkloristische of historische vereniging. Zo zijn alle vuurwapens die voor 1897 vervaardigd werden vrij verkrijgbaar (1897 geldt als een scharnierjaar, omdat toen het rookzwak kruit, dat nog steeds gebruikt wordt in hedendaagse munitie, werd uitgevonden).¹⁴ Het gaat bijvoorbeeld over antieke wapens zoals musketten die schieten met zwart kruit (buskruit). Ten tweede zijn als bijlagen bij dit KB ook lijsten gevoegd waarin een reeks modellen vuurwapens wordt opgenomen die, hoewel ze in de eerste helft van de 20^e eeuw vervaardigd werden en gebruik maken van patronen met rookzwak kruit, toch als vrij verkrijgbaar worden beschouwd. In 2007 werd de oorspronkelijke lijst van wapens uit 1991 aangevuld met een nieuwe lijst. Deze aanvullende lijst wordt vanuit verschillende hoeken bekritiseerd omdat die vuurwapens bevat die niet echt zeldzaam of historisch blijken te zijn en waarvoor de munitie soms nog courant op de markt beschikbaar is. De politie heeft sommige types HFD-wapens ook aangetroffen bij criminelen, voor wie deze wapens aantrekkelijk zijn omwille van hun vrije verkrijgbaarheid. In sommige gevallen slagen criminelen er bovendien in voor deze wapens geschikte munitie te vinden. De kritiek op de regeling voor HFD-wapens richt zich overigens niet alleen op de aard van deze wapens, maar ook op de controle op de personen die deze wapens verwerven: bij aankoop van deze vrij verkrijgbare wapens vindt geen controle van de strafrechtelijke antecedenten plaats zoals bij de vergunningsplichtige wapens. Dat betekent onder meer dat personen aan wie om gegronde redenen een vergunning geweigerd wordt, wel vrij verkrijgbare HFD-wapens kunnen aankopen. De lijst creëert aldus mogelijkheden voor particulieren die graag een wapen in huis willen halen, maar geen wettige reden kunnen aantonen om een vergunningsplichtig wapen te kunnen aankopen en daarom dan maar een 'HFD' wapen aanschaffen. Niet toevallig nam in de jaren na de nieuwe wapenwetgeving de handel in HFD-wapens, bijvoorbeeld op de wapenbeurzen, sterk toe. Daar komt bij dat de Belgische regeling voor historische, folkloristische en decoratieve vuurwapens niet in overeenstemming is met de bepalingen van de Europese vuurwapenrichtlijn. In België worden bepaalde types van vuurwapens als 'antiek' (en dus als vrij verkrijgbaar en niet registratieplichtig) beschouwd, terwijl ze volgens de richtlijn ten minste aangifteplichtig en aan een specifieke machtiging onderworpen moeten zijn.¹⁵ In de nasleep van de gebeurtenissen in Luik in december 2011, waarbij een man het vuur opende op voorbijgangers, verklaarden de ministers van Justitie en Binnenlandse zaken dat de lijsten van vrij verkrijgbare HFD-wapens zouden worden aangepast.¹⁶ Op 1 maart 2012 raakte bekend dat deze lijsten volledig zullen worden geschrapt. Deze beslissing werd gemotiveerd door te stellen dat de lijsten niet alleen voor verwarring zorgden, maar ook misbruik in de hand werkten.¹⁷ De aanpassing van de regelgeving over vrij verkrijgbare vuurwapens wordt momenteel voorbereid door de minister van Justitie.

3 De registratie van de invoer van vuurwapens

3.1 De Dienst Controle Strategische Goederen

De vergunningen voor de invoer of de overbrenging van vuurwapens moeten aangevraagd worden bij de Dienst Controle Strategische Goederen (DCSG) van het Departement internationaal Vlaanderen van de Vlaamse overheid. De beslissing tot de toekenning of weigering van de vergunning wordt, na een controle op de ontvankelijkheid van de aanvraag en een inhoudelijk advies van de DCSG, uiteindelijk genomen door de bevoegde minister.¹⁸

In de vergunningsaanvraag moet verplicht een aantal gegevens opgegeven worden¹⁹:

- de **identiteitsgegevens van de aanvrager**
- de **bezittitel** (een erkenning als handelaar of verzamelaar, een vergunning voor het verwerven en voorhanden houden van een wapen, een jachtverlof of een sportschutterslicentie)
- de **aanwending** (gebruik) van de goederen. Handelaars zijn in principe nooit de eindgebruikers van de ingevoerde vuurwapens. Ze verkopen de wapens na invoer door aan andere gebruikers zoals de overheid, particulieren, of beveiligingsfirma's. Particulieren kunnen de vuurwapens die ze invoeren aanwenden voor de verschillende activiteiten die volgens de wapenwet een wettige reden voor wapenbezit inhouden, zoals de jacht, het sportschieten, of het verzamelen (zie hierboven)
- de **identiteitsgegevens van de afzender**
- de **essentiële kenmerken van het wapen**, waaronder worden verstaan de aard, de categorie, het merk, het model, het kaliber en het serienummer.^a Deze kenmerken refereren aan de markeringsvereisten die zijn opgenomen in artikel 8 van het Vuurwapenprotocol van de VN.²⁰

---

^a Bij de aanvraag van de invoervergunning zijn echter niet altijd al deze kenmerken al gekend door de aanvrager. Zo weet die weliswaar welk type, model en kaliber van wapen hij zal aankopen en invoeren, maar niet altijd al het serienummer van het concrete vuurwapen. Daarom kan, om mogelijke patstellingen in de aanvraagprocedure te vermijden, afgeweken worden van de regel dat de invoer van vuurwapens alleen wordt toegestaan als alle essentiële kenmerken van het wapen bekend zijn (artikel 31, §2, derde lid, Vlaams wapenhandeldecreet). De gegevens op de invoervergunning kunnen dan beperkt worden tot de aard en het kaliber van het wapen. De bijkomende gegevens worden verder aangevuld in de gebruikersfiche die na de effectieve invoer moet worden ingevuld. Een gelijkaardige maar minder strikte regeling is ook terug te vinden in de regelgeving voor de aanvraag van een vergunning voor het verwerven en voorhanden houden van een vuurwapen, waarbij voor de aankoop alleen maar de aard en het kaliber van het wapen opgegeven moeten worden (zie artikel 9 van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de Wapenwet).

Invoervergunningen zijn gedurende één jaar geldig. Na het verstrijken van de geldigheidsdatum moet de vergunning teruggestuurd worden naar de Vlaamse overheid, vergezeld van een gedetailleerde gebruikersfiche. In deze fiche moeten alle kwantitatieve en kwalitatieve gegevens van de invoer opgelijst worden, in het bijzonder het aantal effectief ingevoerde vuurwapens en het type, het merk of model, het kaliber en het serienummer van elk ingevoerd wapen.²¹

Op basis van de gegevens die de Dienst Controle Strategische Goederen door middel van de vergunningsaanvraagformulieren verzamelt, publiceert de dienst op haar website maandelijkse verslagen²² en rapporteert de Vlaamse Regering halfjaarlijks aan het Vlaams Parlement over de afgeleverde vergunningen.²³ In de verslagen aan het Parlement over de invoer van vuurwapens wordt geen melding gemaakt of het vrij verkrijgbare, vergunningsplichtige of verboden wapens betreft. In deze verslagen wordt enkel, op basis van de Europese lijst van militaire goederen, een onderscheid gemaakt tussen zes types van vuurwapens: geweren, karabijnen, revolvers, pistolen, machinegeweren en machinepistolen. Verder wordt ook het type bestemming (particulier, handelaar, industrie, ...) meegedeeld, maar niet of om het om jagers, sportschieters of andere gebruikers gaat. In deze verslagen wordt bovendien enkel informatie opgenomen die betrekking heeft op de verstrekte en geweigerde vergunningen. De DCSG rapporteert niet gedetailleerd over de reële jaarlijkse invoer (bijvoorbeeld op basis van de gebruikersfiches), noch wordt er verslag uitgebracht over de uitgereikte en geweigerde open vergunningen waarmee handelaars vuurwapens naar andere handelaars uit de EU kunnen overbrengen.

3.2 De gerapporteerde invoer van vuurwapens in Vlaanderen: enkele cijfers

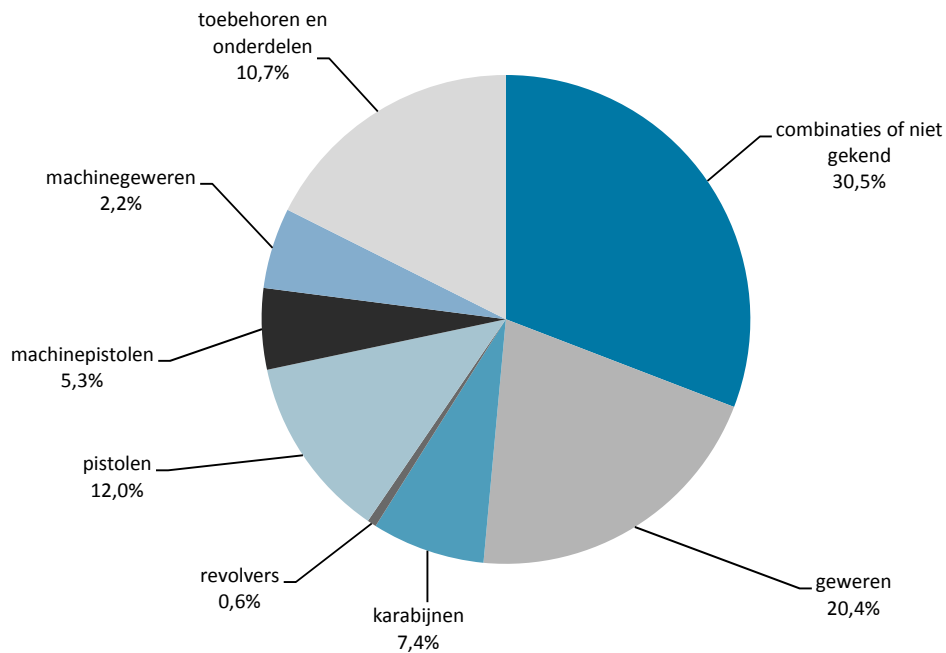
In de periode 2006-2011 werden in Vlaanderen 460 vergunningen uitgereikt voor de invoer van vuurwapens (ML1.a).^a De vergunde invoer van deze vuurwapens heeft een waarde van 11,4 miljoen euro. Onze analyses tonen aan dat deze invoervergunningen voor een groot deel betrekking hebben op een combinatie van meerdere types van vuurwapens (31%) en op toebehoren en onderdelen (17%). Van de verschillende types vuurwapens hebben de meeste vergunningen betrekking op geweren (20%) en pistolen (12%).^b

---

^a Daarnaast werden ook nog 31 invoervergunningen uitgereikt voor de combinatie van vuurwapens (ML1.a) met gerelateerde attributen zoals munitie (ML3.a) of “geweren en munitie” (ML23).

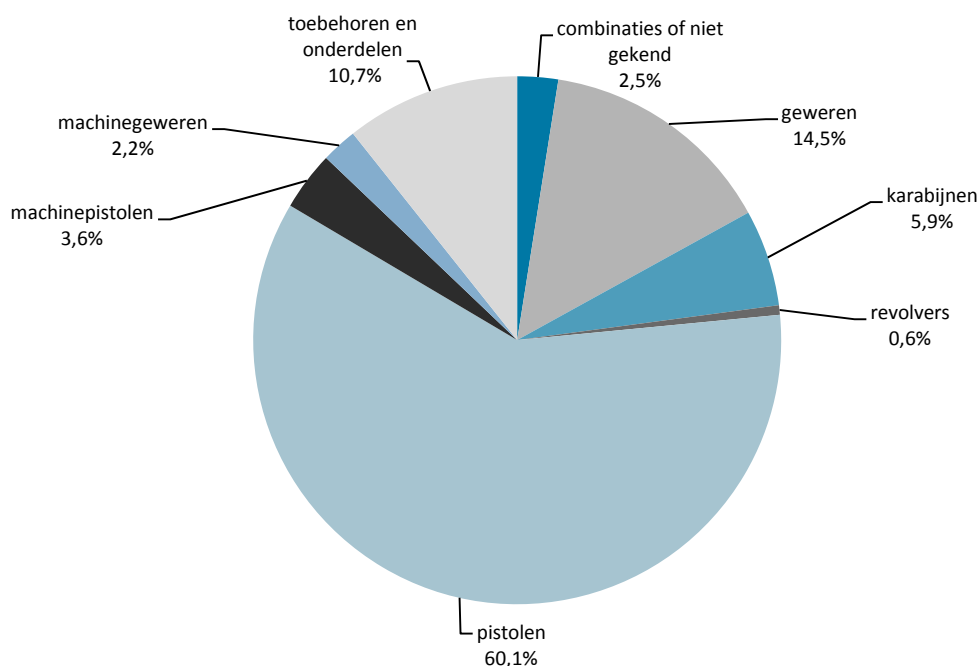
^b Deze cijfers hebben betrekking op de vergunde invoer tussen 2006 en 2011 aangezien de Vlaamse overheid in de periode voor 2006 niet bekendmaakte op welk type van vuurwapen de vergunning betrekking had.

Figuur 1: Verdeling van waarde van vergunde invoer van vuurwapens (ML1.a), 2006-2011

Uit onze analyses van de verslagen van de Vlaamse Regering aan het parlement blijkt dat in Vlaanderen de meeste vergunningen voor de invoer van vuurwapens worden aangevraagd door particulieren en handelaars. Particulieren vragen doorgaans vergunningen aan voor de invoer van een beperkt aantal vuurwapens en/of attributen, terwijl handelaars beduidend vaker vergunningen aanvragen voor een grote hoeveelheid vuurwapens, die samen een hoge waarde vertegenwoordigen.²⁴ Hoewel particulieren in de periode 2006-2011 verantwoordelijk waren voor een groot aantal aanvragen voor een invoervergunning, stonden ze met ongeveer 243.000 euro in voor een eerder beperkte waarde aan ingevoerde vuurwapens (ML1.a). Particulieren die invoervergunningen aanvragen doen dit voornamelijk voor de invoer van pistolen (zie figuur 2). De meeste particulieren kopen hun wapens echter niet rechtstreeks in het buitenland, maar bij erkende wapenhandelaars of bij andere wapenbezitters in België.

Figuur 2: Verdeling van waarde van vergunde invoer van vuurwapens (ML1.a) met particulier als laatst gerapporteerde gebruiker, 2006-2011

De totale waarde van de vergunde invoer van vuurwapens (ML1.a) schommelt sterk. In 2011 lag deze tweemaal zo hoog als in 2010. Het gros van de vuurwapens (ML1.a) wordt ingevoerd door handelaars (zie tabel 1). Het is dan ook de invoer van deze handelaars die verantwoordelijk is voor de sterke fluctuaties in de jaarlijkse bedragen van de vergunde vuurwapeninvoer.

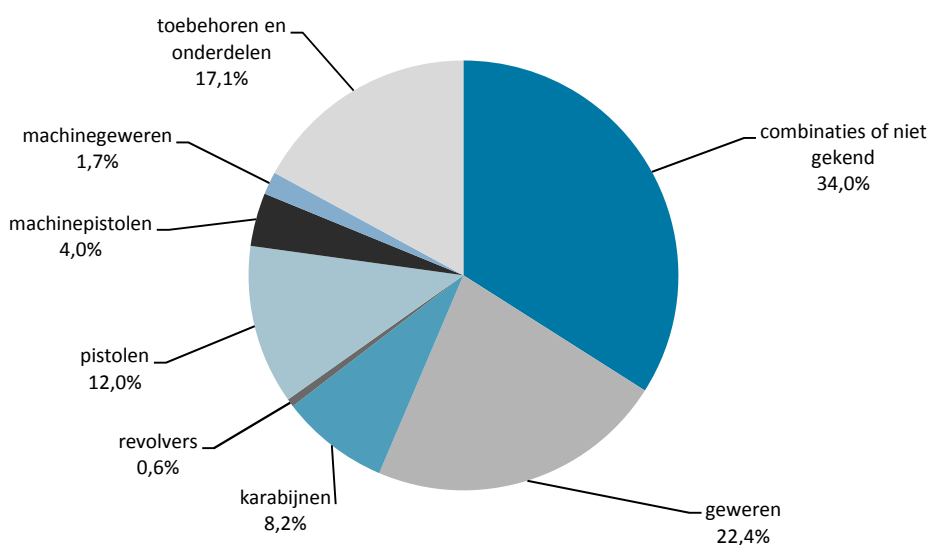
Tabel 1: Waarde van vergunde invoer van vuurwapens (ML1.a), per laatst gerapporteerde gebruiker, 2005-2011

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Handelaar	1.242.994,12	1.053.348,81	1.294.234,10	2.184.275,43	2.667.163,83	995.437,64	2.033.959,10
Particulier	30.398,01	11.546,23	7.381,60	148.050,91	24.278,20	26.660,67	25.167,61
Overheid (via handelaar)	-	6.500,00	69.485,70	155.000,00	661.500,00	-	39.492,00
Totaal	1.273.392,13	1.071.395,04	1.371.101,40	2.487.326,34	3.352.942,03	1.022.098,31	2.098.618,71

Bij een relatief klein deel van vuurwapens die door handelaars werden ingevoerd, werd op de bijhorende invoervergunning de overheid als eindgebruiker opgegeven. De afgelopen jaren bedroeg de waarde van de vuurwapens waarbij de overheid werd opgegeven als eindgebruiker door handelaars minder dan 10% van de totale waarde van de door handelaars ingevoerde vuurwapens. Het betrof in deze gevallen vuurwapens die door wapenhandelaars werden ingevoerd in het kader van een contract met lokale of federale politiediensten. Een blik op deze invoervergunningen leert ons dat deze vergunningen betrekking hadden op de invoer van machinegeweren uit Canada, machinepistolen uit de VS, en toebehoren en speciaal ontworpen onderdelen van vuurwapens uit Israël, de VS en het VK.

In de meeste gevallen wordt door de handelaars geen eindgebruiker opgegeven bij hun vergunningsaanvraag. Voor een deel komt dit omdat handelaars deze vuurwapens meestal niet op specifieke bestelling van een bepaalde particulier invoeren, maar wel voor de algemene verkoop in hun wapenhandel. Voor een deel komt dit echter ook omdat wapenhandelaars in hun vergunningsaanvragen niet altijd de politiediensten aangeven als eindgebruiker van de ingevoerde wapens, zelfs als ze weten dat de vuurwapens voor de politiediensten bestemd zijn. Dit komt omdat handelaars alleen een specifieke eindgebruiker opgeven in hun vergunningsaanvraag wanneer het de invoer van verboden wapens betreft (en dus vereist wordt door de Vlaamse overheid)²⁵, of wanneer de producent van de vuurwapens dit vereist, namelijk bij bepaalde machinepistolen en machinegeweren.²⁶ Invoervergunningen aangevraagd door handelaars zonder vermelding van een specifieke eindgebruiker hebben vooral betrekking op geweren (22%) en in mindere mate op pistolen (12%) en karabijnen (8%) (zie figuur 3).

Figuur 3: Verdeling van waarde van vergunde invoer van vuurwapens (ML1.a) met handelaar als laatst gerapporteerde gebruiker, 2006-2011

4 De registratie van vuurwapens na hun invoer in België

Nadat de invoer van vuurwapens goedgekeurd is door de DCSG en de wapens effectief het land worden binnengebracht, moeten ze geregistreerd worden. Deze registratie stelt de controlerende overheden in staat om vuurwapens te blijven traceren nadat ze ingevoerd en op de markt gebracht worden. Afhankelijk van het type invoerder bestaan er verschillende registratietrajecten, maar algemeen gesproken speelt het Centraal Wapenregister in al deze trajecten een cruciale rol.

4.1 Het Centraal Wapenregister

Het Centraal Wapenregister (CWR) is een geïnformatiseerde databank waarin gegevens worden opgenomen over het bezit en de overdracht van vuurwapens, alsook over wapenbezitters en erkende personen.²⁷ Het register werd opgericht in 1989. Tot dan werden registers over wapenbezit bijgehouden door de gemeentelijke politiekorpsen, die verantwoordelijk waren voor het uitreiken van de vergunningen. België is één van de weinige landen in Europa dat al zo lang op nationaal niveau een elektronisch wapenregister bijhoudt. De in 2008 gewijzigde Europese vuurwapenrichtlijn 91/477 bepaalt dat iedere lidstaat uiterlijk op 31 december 2014 over een (gecentraliseerd of gedecentraliseerd) geautomatiseerd systeem van gegevensbestanden moet beschikken, waarin elk vuurwapen dat onder de bepalingen van de richtlijn valt, geregistreerd wordt. In deze databank moeten, gedurende een periode van ten minste 20 jaar, van elk vuurwapen het type, het merk, het model, het kaliber en het serienummer worden geregistreerd, alsook de namen en de adressen van de leverancier en van de persoon die het wapen verwert of voorhanden heeft.²⁸ Meerdere lidstaten zijn intussen begonnen met het opzetten van elektronische vuurwapenregisters.²⁹

Het Belgische CWR wordt beheerd door een dienst van de Algemene Directie Operationele Ondersteuning van de federale politie. Het register kan geconsulteerd worden door verschillende overheidsdiensten: de minister van Justitie en zijn gemachtigde ambtenaren, de minister van Binnenlandse Zaken en zijn gemachtigde ambtenaren, de provinciegouverneurs en de provinciale wapendiensten, de procureurs-generaal bij de hoven van beroep, de onderzoeksrechters, de procureurs des Konings, de leden van de federale en de lokale politie, en de directeur van de proefbank voor vuurwapens of zijn gemachtigden. In 2010 werd bepaald dat ook de gemachtigde ambtenaren van de gewestelijke diensten bevoegd voor de controle op de wapenhandel toegang krijgen tot het CWR. Dat de DCSG toegang heeft tot het register kan nuttig zijn bij het onderzoek van een aanvraag van een invoervergunning voor vuurwapens, bijvoorbeeld om te controleren of iemand die een wapen wenst in te voeren over een rechtmatige bezittitel beschikt, of aan de

aanvrager reeds andere vergunningen werden uitgereikt, hoeveel wapens de aanvrager bezit, en of tegen hem reeds een beslissing tot schorsing of intrekking werd genomen.³⁰ Door middel van het CWR kan de DCSG in principe ook traceren waar individuele vuurwapens na hun invoer terechtkomen.

Van elk vuurwapen wordt in het CWR het type, het merk, het model, het kaliber en het serienummer geregistreerd, alsook de identiteit van de overdrager en de persoon die het wapen verwerft (tenzij het wapen wordt overgedragen aan een erkend wapenhandelaar – zie hieronder 4.3.3). In het CWR wordt ook informatie geregistreerd over de volgende stukken:

- de vergunningen tot het voorhanden hebben van een vergunningsplichtig wapen
- de berichten van overdracht van een vergunningsplichtig vuurwapen (bv. het zogenaamde ‘model 9’) dat op basis van een jachtverlof of sportschutterslicentie verworven wordt
- de wapendrachtvergunningen
- de erkenningen van wapenhandelaars en tussenpersonen, van musea en verzamelaars en van schietstanden
- de formulieren betreffende de inbeslagneming, de vrijwillige afstand of de tijdelijke inbewaargeving van een vuurwapen

Met betrekking tot wapenvergunningen, de jachtverloven en de sportschutterslicenties wordt steeds de identiteit van de houder, zijn nationaliteit, zijn adres, de voornaamste kenmerken van het wapen en de identiteit van de overdrager geregistreerd. Wat betreft de erkenningen wordt ook de plaats vermeld waar de erkende persoon zijn activiteiten uitoefent. In het CWR worden ook de essentiële kenmerken van elk vergunningsplichtig vuurwapen geregistreerd dat deel uitmaakt van een privéverzameling of dat voorhanden wordt gehouden door een persoon met een bijzondere erkenning voor beroepsmatige activiteiten van wetenschappelijke, culturele of niet-commerciële aard met vuurwapens, gekoppeld aan de identiteit en het adres van de houder van de erkenning en het nummer daarvan.³¹

In maart 2010 stonden er 740.444 vuurwapens als ‘actief’ geregistreerd in het CWR. Dit komt neer op ongeveer 70 geregistreerde vuurwapens per duizend Belgen. Aangezien uit het CWR verder blijkt dat er 409.062 actieve vuurwapenbezitters geregistreerd staan in België, kunnen we afleiden dat een vuurwapenbezitter in België gemiddeld ongeveer 1,8 vuurwapens in zijn eigendom heeft.^a Deze cijfers houden echter geen rekening met het bezit van vrij verkrijgbare wapens. Deze cijfers zijn compleet onbekend.

De eerste registratie in het CWR nadat vuurwapens in België ingevoerd worden, gebeurt door de Proefbank voor Vuurwapens in Luik.

---

^a In Brussel ligt het gemiddeld aantal vuurwapens per bezitter met 2,98 beduidend hoger dan in Vlaanderen (1,67) en Wallonië (1,82).

4.2 De Proefbank voor Vuurwapens in Luik

De Proefbank voor Vuurwapens werd op 10 mei 1672 opgericht in Luik.³² De huidige werking wordt geregeld door de wet van 24 mei 1888³³ en een koninklijk besluit dat voorziet in een algemeen reglement.³⁴ De proefbank in Luik is geen loutere overheidsinstelling. De wapenmeesters worden bijvoorbeeld verkozen door de wapenfabrikanten die er op regelmatige basis hun wapens laten beproeven. De bank heeft verschillende opdrachten. Een van zijn belangrijkste taken is het identificeren, testen en markeren van alle vuurwapens die in België gefabriceerd of ingevoerd worden (met uitzondering van de wapens die gemerkt werden met een proefmerk van de proefbank van een lidstaat van de *Convention for the Reciprocal Recognition of Proof Marks on Small Arms*). De proefbank staat sinds 2010 ook in voor de eerste registratie van de vuurwapens in het Centraal Wapenregister.

Artikel 4 van de wapenwet bepaalt dat vuurwapens die in België gefabriceerd of ingevoerd worden, ingeschreven moeten worden in een centraal wapenregister, waar deze wapens een uniek identificatienummer toegewezen krijgen. Met dit artikel komt de Belgische wetgever tegemoet aan de verplichting van de Europese vuurwapenrichtlijn³⁵ om – met het oog op een volledige opspoorbaarheid van de wapens die in de lidstaten circuleren – alle wapens te markeren en te registreren. Deze bepaling wordt verder uitgewerkt in het koninklijk besluit van 10 oktober 2010.³⁶ Voor de invoering van deze nieuwe regelgeving werden vuurwapens in België weliswaar al in het CWR geregistreerd (en waren ze aldus traceerbaar), maar in beperktere mate: in tegenstelling tot de wapens die particulieren rechtstreeks invoerden of aankochten, werden de wapens die wapenhandelaars invoerden of aankochten niet in het CWR maar alleen in hun eigen schriftelijke registers geregistreerd. Het KB van 10 oktober 2010 bracht hier verandering in door te bepalen dat alle vuurwapens die in België op de markt gebracht worden aan de bron geregistreerd moeten worden, dus nog voor de handelaars ze op de markt brengen. Doordat fabrikanten en invoerders hoe dan ook verplicht zijn om al hun wapens voor een kwaliteitstest (de ‘wettelijke proef’) aan te bieden bij de Proefbank voor Vuurwapens in Luik vooraleer ze op de markt mogen worden gebracht, werd ervoor gekozen de proefbank ook te laten instaan voor de eerste registratie van de vuurwapens in het CWR.

Bij deze eerste registratie in het CWR voert de Proefbank de kenmerken van het wapen en de identiteit van de fabrikant of de invoerder in het register in. Aldus zijn vuurwapens van in het begin van hun ‘loopbaan’ in België traceerbaar. Voor de vuurwapens die niet door de proefbank aan de wettelijke proef moeten worden onderworpen, bijvoorbeeld omdat ze reeds door een erkende buitenlandse proefbank getest werden, werd een specifieke regeling uitgewerkt. De directeur van de Proefbank beslist geval per geval, op basis van een aantal criteria zoals zijn kennis van de wapensector, de voorgeschiedenis van de wapenhandelaar die de wapens invoert en het bestaan

van een objectief en betrouwbaar document dat de kenmerken van de wapens beschrijft, of hij de wapens fysiek wil inspecteren voordat hij ze in het CWR registreert, of dat hij de registratie verricht op basis van de gedetailleerde en op een eenvormig verklaarde lijst waarop alle technische kenmerken van de wapens staan vermeld. Tweedehandse wapens moeten altijd fysiek worden voorgelegd.³⁷

Deze regeling voor de eerste registratie in het CWR door de proefbank geldt echter niet voor vuurwapens die bestemd zijn voor directe wederuitvoer. Als de invoerder pas later beslist dat de wapens toch in België in omloop zullen worden gebracht, moet hij voor de verkoop ervan de gegevens aan de proefbank bezorgen, die ze alsnog in het CWR invoert. De regeling geldt – belangrijk – ook niet voor vrij verkrijgbare vuurwapens.³⁸ Deze wapens worden na hun invoer dus niet in het CWR geregistreerd.

4.3 Verdere registratietrajecten van ingevoerde vuurwapens

Nadat de Proefbank voor Vuurwapens de eerste registratie van ingevoerde vuurwapens heeft gedaan, beginnen de wapens aan hun verdere registratietraject. Daarbij kan een onderscheid gemaakt worden tussen drie trajecten: ten eerste de registratie van vuurwapens die door particulieren worden ingevoerd, ten tweede de registratie van wapens die door wapenhandelaars worden ingevoerd, en ten derde de wapens die ingevoerd worden voor de verkoop op wapenbeurzen. Deze verplichte registratietrajecten gelden alleen voor de vuurwapens die volgens de wapenwet vergunningsplichtig zijn. Vrij verkrijgbare vuurwapens moeten niet in het CWR geregistreerd worden. De verschillende registratietrajecten voor ingevoerde vuurwapens worden grafisch weergegeven in bijlage I.

4.3.1 Particulieren

Particulieren zoals jagers, sportschutters en verzamelaars staan in voor het grootste aantal invoervergunningen dat in Vlaanderen afgeleverd wordt (zie hierboven 3.2). Zoals hierboven vermeld moeten alle vuurwapens na hun invoer worden voorgelegd aan de Proefbank in Luik voor de wettelijke proef en de eerste registratie in het CWR. Naargelang vuurwapens worden ingevoerd vanuit een lidstaat van de EU of vanuit een niet-lidstaat bestaan er echter verschillen in het registratietraject van deze wapens.

In het geval dat een particulier een vuurwapen invoert vanuit een land dat geen lidstaat is van de EU, moet hij zich aanmelden bij de douane met zijn vergunning voor het verwerven en bezitten van een wapen. In de terminologie van de wapenwetgeving staat deze vergunning bekend als het 'model 4',

naar het formulier waarop de vergunning gedrukt wordt.^a Een model 4 bestaat uit twee delen: deel A bestemd voor de houder van de vergunning en deel B bestemd voor de vergunningverlenende overheid, in casu de provinciegouverneur³⁹). Een agent van de douane ondertekent vervolgens de vergunning en vult er de nodige gegevens op aan, zoals de identificatiegegevens van het douanekantoor, de datum van de invoer, en de volledige identificatie van het wapen: aard, merk, type, kaliber en serienummer. Het deel A van de vergunning wordt door de wapenbezitter bijgehouden. Deel B wordt door het douanekantoor binnen de maand na de invoer naar de gouverneur van de verblijfplaats van de wapenbezitter gestuurd. Dit deel B bevat alle nodige gegevens over het wapen en de invoerder. Wanneer de provinciale wapendiensten deel B van de vergunning ontvangen hebben, vullen ze in het CWR de gegevens over het wapen en de bezitter aan. Nadien voert de lokale politie nog een controle uit waarbij de gegevens van het wapen, de vergunning en de registratie in het CWR vergeleken worden (zie hieronder 4.3.5).

In het geval dat het wapen wordt ingevoerd vanuit een lidstaat van de EU moet de invoerende particulier zich binnen de 15 dagen, met het wapen en zijn vergunning, aanbieden bij de lokale politie van zijn verblijfplaats. De lokale politie vult dan de vergunning in en stuurt deel B terug naar de provinciale wapendienst, die de nodige registraties verricht in het CWR.⁴⁰

4.3.2 Erkende wapenverzamelaars

Erkende wapenverzamelaars vormen een specifieke groep particulieren. Het gaat om verzamelaars die op basis van de wapenwet van 8 juni 2006 erkend zijn om een verzameling van meer dan vijf vergunningsplichtige vuurwapens aan te leggen. De erkenning stelt hen in staat hun verzameling uit te breiden zonder voor elk bijkomend wapen een afzonderlijke vergunning te moeten aanvragen.⁴¹ Verzamelaars kunnen ook verboden vuurwapens zoals automatische machinegeweren voorhanden houden, uiteraard in zoverre dat past in het thema van hun verzameling. Dit betekent dat zij deze verboden wapens ook mogen invoeren.

De vuurwapens die erkende verzamelaars invoeren volgen een specifiek registratietraject. Zoals andere particulieren moeten erkende verzamelaars de vuurwapens die ze invoeren voorleggen aan de Proefbank in Luik voor de wettelijke proef en de eerste registratie in het CWR. Specifiek voor erkende verzamelaars geldt echter dat ze deze vuurwapens, net als de andere wapens die ze verwerven, moeten inschrijven in het register van hun verzameling. Dit register moet voorgedrukt

---

^a In deze paragraaf bespreken we alleen de procedure voor de registratie van ingevoerde vuurwapens die in het buitenland op basis van een model 4 aangekocht worden. We gaan niet dieper in op de procedure bij invoer van een vuurwapen dat in het buitenland door een jager of sportschutter aangekocht wordt met een jachtverlof of sportschutterslicentie. In België moeten zij die wapens laten registreren door middel van een 'model 9' (artikel 12 wapenwet en artikel 25 van het KB van 20/9/1991 tot uitvoering van de wapenwet). In het Koninklijk Besluit tot uitvoering van de wapenwet wordt er echter geen specifieke procedure opgelegd voor de registratie van ingevoerde vuurwapens die in het buitenland op basis van een model 9 worden aangekocht. Hiermee samenhangend bestaat er het probleem dat het niet duidelijk is in welke zin buitenlandse wapenhandelaars moeten meewerken aan het opstellen van een model 9. In ieder geval wordt een ingevoerd vuurwapen gecontroleerd en geregistreerd via de invoervergunning en de proefbank.

zijn met genummerde bladzijden, die door de politie bij controle afgestempeld of geparafeerd worden. In dit register moet de wapenverzamelaar elk wapen inschrijven dat hij verwerft of overdraagt. Van elk wapen moet duidelijk worden vermeld wat de technische gegevens ervan zijn (merk, model, serienummer), van wie het werd overgenomen, aan wie het werd overgedragen, en wanneer dit gebeurde. De controle van de registers gebeurt jaarlijks. Voor 1 februari van elk jaar moeten de erkende verzamelaars aan de gouverneur een volledige kopie overmaken van de inschrijvingen die zij in de loop van het voorafgaande kalenderjaar gedaan hebben. De verzamelaars moeten bovendien inzage in hun registers verlenen wanneer de lokale of federale politie, de douane, de directeur van de proefbank en de inspecteurs en controleurs van springstoffen en de ambtenaren van het bestuur Economische Inspectie daarom verzoeken. De registers moeten, bij het stopzetten van de verzameling, naar het Centraal Wapenregister worden gestuurd, zodat ze onderzocht kunnen worden.⁴²

4.3.3 Wapenhandelaars

Wapenhandelaars staan in voor het grootste aandeel van de vergunde invoer van vuurwapens in Vlaanderen wat de waarde van de invoervergunningen betreft (zie hierboven 3.2). Een belangrijk element in het registratietraject van vuurwapens die worden ingevoerd door handelaars zijn de registers die handelaars moeten bijhouden. Nadat ze de ingevoerde vuurwapens bij de Proefbank hebben voorgelegd voor de wettelijke proef en de eerste registratie in het CWR, moeten handelaars deze wapens in hun eigen registers inschrijven.

Wapenhandelaars zijn verplicht om drie soorten registers bij te houden. In een eerste moeten ze de vergunningsplichtige vuurwapens inschrijven die ze verkrijgen, vervaardigen, in hun bezit houden of overdragen. In een tweede register moeten ze de munitie inschrijven, en in een derde de losse onderdelen en hulpstukken van vuurwapens.⁴³ Vrij verkrijgbare vuurwapens moeten dus niet in de registers ingeschreven worden (hoewel de handelaars dat wel kunnen doen). Om mogelijke vervalsing te voorkomen, vraagt de Federale Wapendienst van de FOD Justitie dat de handelaars vastbladige registers gebruiken, die voorgedrukt zijn met genummerde bladzijden.⁴⁴ Sommige wapenhandelaars werken tegenwoordig echter met elektronische registers. Volgens de Federale Wapendienst is dit toegelaten, indien aan een aantal voorwaarden voldaan is. Zo moeten de elektronische registers dezelfde indeling hebben als de papieren versie, moeten er voldoende waarborgen zijn voor de onveranderlijkheid van de registraties, en moeten de elektronische registers op dezelfde manier beschikbaar zijn voor controle als de papieren registers.⁴⁵ Handelaars zijn verplicht hun registers voor te leggen wanneer de volgende diensten daarom verzoeken: de leden van de federale en lokale politie en de douane, de directeur van de Proefbank voor vuurwapens, de personen aangewezen door de minister van Economie, de inspecteurs en controleurs van springstoffen en de ambtenaren van het bestuur Economische Inspectie.⁴⁶ Wanneer handelaars hun activiteiten beëindigen moeten ze hun registers neerleggen bij het CWR, waar ze ter beschikking worden gehouden van de hierboven vermelde diensten, die ze op een systematische manier moeten onderzoeken.⁴⁷

Een wapenhandelaar moet een wapen in zijn registers inschrijven van zodra het zich feitelijk in zijn bezit bevindt, ongeacht of hij eigenaar is geworden van het wapen, het alleen in bewaring houdt, of het bij zich houdt om het te herstellen. Dat een wapen is ingeschreven in het register zegt op zich dus niets over het eigendom ervan. De registers duiden alleen aan welke wapens de handelaar op welk ogenblik feitelijk in bezit heeft. Wanneer de handelaar het wapen verkoopt of overdraagt schrijft hij het 'uit' in zijn registers.⁴⁸ Vervolgens is het wapen traceerbaar omdat het na de overdracht door de handelaar op naam van de verwerver wordt geregistreerd in het Centraal Wapenregister – en, indien de verwerver een verzamelaar is, ook in diens registers (zie hierboven 4.3.2). Een specifiek probleem met betrekking tot de informatie-uitwisseling tussen de registers van wapenhandelaars en het CWR duikt op wanneer de overdracht in omgekeerde richting gebeurt, met name wanneer een vuurwapen door een particulier wordt overgedragen aan een wapenhandelaar. In dat geval is dit wapen tijdelijk niet traceerbaar voor het CWR, omdat het CWR er alleen van op de hoogte wordt gebracht dat de voormalige bezitter zijn wapen heeft overgedragen, maar, doordat de handelaar dit wapen alleen moet registreren in zijn eigen registers, niet aan wie dat gebeurde. Het wapen in kwestie wordt terug traceerbaar in het CWR wanneer de handelaar het op zijn beurt verkoopt of overdraagt. In de tussentijd is het wapen alleen te traceren in de schriftelijke registers van de handelaars. Een mogelijke oplossing kan bestaan in een verplicht formulier per overdracht of in het ontwikkelen van elektronische registers voor handelaars (op voorwaarde uiteraard dat de veiligheid van de gegevens gewaarborgd kan worden).

4.3.4 Verkoop en doorverkoop van vergunningsplichtige wapens

Zoals hierboven werd vermeld, voeren de meeste wapenbezitters hun wapens niet zelf in, maar kopen ze die aan bij een wapenhandelaar of bij een andere, vergunde of erkende, wapenbezitter. Ook voor deze overdrachten bestaan er registratietrajecten, die enigszins verschillen naargelang de wapens op basis van een wapenvergunning (model 4), een jachtverlof of een sportschutterslicentie gekocht worden.

Bij het verwerven van een vuurwapen met een model 4 moet de vergunning ondertekend en ingevuld worden door de overdrager (de handelaar of een andere wapenbezitter). Daarbij moeten gegevens zoals de identiteit van de overdrager, het nummer van diens erkenning of vergunning, de plaats en datum van de overdracht, en gegevens over het wapen (aard, merk, model, type, kaliber en serienummer) vermeld worden. Deel A is bestemd voor de nieuwe bezitter van het wapen. Deel B moet door de overdrager binnen de maand na de overdracht aan de gouverneur worden bezorgd. De provinciale wapendienst verricht vervolgens de nodige registraties in het CWR.⁴⁹ Nadien volgt nog een controle door de lokale politie (zie hieronder).

Houders van een jachtverlof of een sportschutterslicentie moeten voor het verwerven van bepaalde types vuurwapens geen vergunning aanvragen. Zij moeten de aankoop van deze wapens wel laten registreren in het CWR. Dit gebeurt door middel van een formulier dat de overdracht van het wapen vaststelt (het 'model 9'). Dit model 9 en een afschrift ervan moeten door de overdrager binnen de

acht dagen na de overdracht worden toegezonden aan de gouverneur van de verblijfplaats van de verkrijger (als deze laatste geen verblijfplaats heeft in België, moet het model 9 rechtstreeks naar het CWR gestuurd worden). Ook de overdrager moet een afschrift bewaren. Na ontvangst doen de provinciale wapendiensten de nodige registraties in het CWR, en sturen ze het afschrift van het model 9 (voorzien van een registratienummer) naar de verwerver. De omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving beveelt de provinciale wapendiensten aan een extra kopie van het model 9 naar de lokale politie van de verblijfplaats van de verwerver te sturen, zodat die op de hoogte is van het wapenbezit en kan overgaan tot de controle ervan.⁵⁰ Na controle van het wapen en de identiteit van de verwerver moet de lokale politie de gouverneur verwittigen indien de kenmerken van het wapen niet in overeenstemming zouden zijn met de gegevens op het model 9. Indien dit het geval is, worden de nodige aanpassingen gedaan (zie hieronder).

Bij elke doorverkoop of verdere overdracht van een vuurwapen moeten gelijkaardige procedures gevolgd worden, zodat de provinciale wapendiensten steeds op de hoogte worden gesteld van de overdrachten van vuurwapens en deze in het CWR geregistreerd kunnen worden. Op deze manier kunnen de in België circulerende vuurwapens te allen tijde getraceerd worden. Uiteraard mag een vergunningsplichtig vuurwapen alleen overgedragen worden aan iemand die gerechtigd is het te bezitten (de houders van een erkenning tot handelaar of verzamelaar, een bezitsvergunning, een jachtverlof of een sportschutterslicentie).

4.3.5 Verkoop van vrij verkrijgbare wapens op wapenbeurzen

Artikel 19, 5° van de wapenwet bepaalt dat vrij verkrijgbare wapens verkocht mogen worden op wapenbeurzen, mits de minister van Justitie daarvoor de toelating heeft gegeven.⁵¹ De wapens die op wapenbeurzen aangeboden en verkocht worden, moeten eveneens een specifiek registratietraject volgen.

De toelating om een wapenbeurs te organiseren is aan een aantal regels gebonden. Alle aan de beurs deelnemende wapenhandelaars moeten erkend zijn. Belgische erkende wapenhandelaars moeten een kopie van hun erkenning bij zich hebben op de beurs. Buitenlandse wapenhandelaars moeten bij de gouverneur die bevoegd is voor de plaats waar de beurs plaatsvindt, vooraf een tijdelijke erkenning aanvragen. Alle vuurwapens die op de beurs te koop worden aangeboden moeten vooraf zijn voorgelegd aan de proefbank voor vuurwapens te Luik. Buitenlandse wapenhandelaars moeten bovendien, voorafgaand aan de beurs, voor alle wapens die ze te koop willen aanbieden een tijdelijke invoervergunning aanvragen bij de dienst vergunningen van het gewest waar de beurs plaatsvindt. Buitenlandse bezoekers van de beurs die er een wapen kopen moeten bovendien een uitvoervergunning aanvragen. Ondanks deze regels is de afgelopen jaren gebleken dat wapenbeurzen onvoldoende rekening hielden met de toepasselijke regelgeving. Zo bleek bijvoorbeeld niet alleen dat veel buitenlanders naar Belgische wapenbeurzen komen omdat de Belgische regelgeving m.b.t. vrij verkrijgbare wapens soepeler is dan die in de buurlanden (in België kunnen bepaalde types wapens vrij gekocht worden die in het buitenland vergunningsplichtig zijn),

maar ook dat veel buitenlanders niet de nodige vergunningen aanvroegen voor de overbrenging van wapens naar hun eigen land. Omdat dit 'wapentoerisme' een oorzaak was van illegaal wapenbezit in de buurlanden, deed de Belgische regeling voor HFD-wapens problemen ontstaan op Europees vlak. Daarom werden aan de organisatoren van wapenbeurzen een aantal bijkomende regels opgelegd. Belangrijk in het kader van deze uiteenzetting is dat alle handelaars die aan een wapenbeurs deelnemen en vrij verkrijgbare wapens te koop aanbieden, moeten beschikken over een vastbladig boek waarin ze de wapens die ze te koop aanbieden of tentoonstellen moeten oplijsten. Op de linkerbladzijde van het register moeten de handelaars de wapens die ze te koop aanbieden inschrijven (met de vermelding van het merk, type, kaliber en serienummer). Op de rechterbladzijde moeten ze de wapens die ze verkocht hebben oplijsten, alsook de volledige identiteit van de verwerver van het wapen (naam, voornaam, adres, geboortedatum, land). Dit register is persoonlijk en moet op de eerste bladzijde melding maken van de identiteit en de handtekening van de wapenhandelaar. De handelaars moeten het bij elke deelname aan een wapenbeurs bij zich hebben. Voor elke beurs moet begonnen worden op een nieuwe bladzijde, die gedateerd en ondertekend wordt. Op het einde van de beurs moeten de gebruikte bladzijden opnieuw gedateerd en ondertekend worden, en moet een kopie van de bladzijden die betrekking hebben op de beurs in kwestie bezorgd worden aan de organisator van de beurs. Die laatste moet deze kopieën binnen de drie dagen bezorgen aan de gewestelijke vergunningsdiensten. Aan de hand van deze lijsten kunnen de gewestelijke diensten onder meer controleren of particuliere deelnemers zich niet bezondigen aan wapenhandel zonder erkenning. Ze kunnen bovendien de buitenlandse overheden in kennis stellen van wapenaankopen door hun onderdanen (het doorgeven van deze informatie aan de buitenlandse overheid wordt voorgeschreven door de Europese vuurwapenrichtlijn).⁵²

Met deze strengere voorwaarden zijn de mogelijkheden van de overheid om controle uit te oefenen op wapenbeurzen vergroot. Niettemin bleef het probleem bestaan dat HFD-wapens, in tegenstelling tot de vergunningsplichtige vuurwapens, bij de overdracht ervan niet aan de registratieplicht in het CWR onderworpen zijn. Na de verkoop op de beurs waren ze dus niet meer traceerbaar voor de bevoegde overheidsdiensten. Met de recente beslissing van de ministers van Binnenlandse Zaken en Justitie om de HFD-lijsten op te schorten (zie sectie 2.2) valt dit probleem echter grotendeels weg. Alleen nog vuurwapens die worden geladen met zwart kruit, (door de vuurproefbank) geneutraliseerde vuurwapens, namaakwapens, en bepaalde blanke wapens en luchtdrukwapens zullen nog vrij verkrijgbaar zijn en dus verkocht mogen worden op wapenbeurzen.

4.3.6 Controle door de lokale politie

In de omzendbrieven van 31 maart 2010 en van 25 oktober 2011 worden de taken van de lokale politie met betrekking tot de controle van het wapenbezit – en de registratie van vuurwapens in het CWR – gedetailleerd uitgewerkt.⁵³ Zo wordt voorgeschreven dat de provinciale wapendiensten de door hen verleende vergunningen naar de lokale politiediensten moeten sturen, zodat die laatste ze aan de aanvragers kunnen bezorgen. Na de effectieve aankoop van het wapen moet de lokale politie bovendien de wapenbezitter oproepen om het wapen te tonen. De politie gaat vervolgens na of de

informatie op de vergunning (bv. het serienummer, het type wapen en het merk) klopt met de kenmerken van het wapen en met de registratie ervan in het CWR. Indien nodig brengt de lokale politie correcties en/of aanvullingen aan op vergunning. De provinciale wapendiensten zorgen dan voor de verdere aanpassing van het CWR.

Een gelijkaardige procedure geldt voor sportschutters en jagers die een wapen aankopen met hun sportschutterslicentie of jachtverlof. De gouverneur, die van deze overdrachten op de hoogte moet worden gesteld via een formulier 'model 9', moet dit formulier (voorzien van een registratienummer) doorsturen naar de lokale politie. De lokale politie zal de wapenbezitter dan uitnodigen om het model 9 te komen afhalen. Ook in dit geval zal de politie het wapen controleren om na te gaan of de kenmerken van het wapen juist geregistreerd staan in het CWR. Omdat voor de aankoop van een vuurwapen met een jachtverlof of sportschutter geen voorafgaand advies van de lokale politie vereist is (zoals dat wel het geval is vooraleer een gewone wapenvergunning afgeleverd kan worden), kan de lokale politie de gelegenheid van deze controle eventueel ook te baat nemen om de gouverneur op de hoogte te brengen van mogelijke indicaties dat het wapenbezit een gevaar kan opleveren voor de openbare orde. De gouverneur kan dan op basis van artikel 13 van de wapenwet het recht op het bezit van de wapens beperken, schorsen of intrekken.

Binnen elke politiezone moet volgens de omzendbrief van 31 maart 2010 bovendien een 'referentie-politieambtenaar' aangesteld worden om de wapendossiers op te volgen. Het takenpakket van deze politieambtenaar omvat onder meer de controle van de correcte registratie van vuurwapens in het CWR.⁵⁴

Figuur 4: Overzicht van de procedures voor de registratie van vuurwapens in het CWR

- de eerste registratie van ingevoerde vuurwapens in het CWR gebeurt door de Proefbank voor Vuurwapens
- de provinciale wapendiensten zorgen voor de verdere registratie in het CWR van de vuurwapens die met een vergunning (model 4) worden aangekocht
- van zodra de provinciale wapendiensten een bericht van overdracht (bv. model 9) ontvangen, registreren ze de nodige gegevens over het wapen en de bezitter in het CWR
- de registratie van de erkenningen als wapenhandelaar, verzamelaar en schietstand alsook van de wapendrachtvergunningen en de Europese vuurwapenpassen gebeurt door de provinciale wapendiensten (vrij verkrijgbare wapens vermeld op een Europese vuurwapenpas moeten in het CWR worden geregistreerd)
- in geval van schorsing of intrekking van het recht om een wapen voorhanden te houden zorgen de provinciale wapendiensten binnen de acht dagen voor de aanpassing van de gegevens in het CWR
- de politiediensten die een wapen in beslag nemen, moeten een formulier van inbeslagname (model 10) invullen om het CWR in kennis te stellen van de bestemming van de in beslag genomen wapens; de lokale politie van de verblijfplaats van de wapenbezitter wijzigt de gegevens in het CWR in functie van de evolutie van de procedure en de bestemming van de wapens (teruggave, verbeurdverklaring, enz.

Bron: Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, B.S., 2 december 2011, p. 71506-71507 en 71514.

5 Besluiten

Het regime voor de controle en de registratie van vuurwapens kent in België een specifieke bevoegdheidsverdeling: de afgifte van de vergunningen de erkenningen voor het verwerven, bezitten en binnenlands verhandelen van vuurwapens wordt gereguleerd op basis van de federale wapenwet, terwijl de gewesten verantwoordelijk zijn voor de afgifte van de vergunningen voor de invoer van deze wapens. In dit rapport gingen we na hoe vuurwapens die in Vlaanderen worden ingevoerd, geregistreerd worden. Uit onze analyse blijkt dat de bestaande registratiesystemen- en instrumenten de bevoegde overheidsdiensten in staat stellen om individuele vuurwapens te traceren nadat ze in Vlaanderen werden ingevoerd. Het Centraal Wapenregister (CWR) speelt hier een cruciale rol.

Voor de invoer van vuurwapens in Vlaanderen dient men een vergunning aan te vragen bij de Dienst Controle Strategische Goederen (DCSG) van de Vlaamse overheid. Sinds 2010 kunnen de gemachtigde ambtenaren van de gewestelijke diensten bevoegd voor de controle op de buitenlandse wapenhandel, zoals de DCSG, het CWR – dat beheerd wordt door de federale politie – consulteren. Op deze wijze kan de DCSG tijdens de procedure voor een invoervergunning onder andere nagaan of de aanvrager over de vereiste titel beschikt om een vergunningsplichtig of verboden vuurwapen te bezitten. Na de afgifte van de gewestelijke invoervergunning mag het vuurwapen ook daadwerkelijk ingevoerd worden. Sinds 2010 staat de Proefbank voor vuurwapen in voor de eerste registratie in het CWR na invoer van de vuurwapens. Hoewel er verschillende registratietrajecten en bijhorende procedures bestaan, worden de gegevens in het CWR bij elke doorverkoop of verdere overdracht na de invoer aangepast. Doordat de DCSG consultatietoegang heeft tot het CWR kan deze dienst – indien ze dit wenst – in principe steeds nagaan waar de vuurwapens waarvoor ze invoervergunning uitreikte terecht komen.^a

Een degelijk en efficiënt registratiesysteem is voor controlerende overheden niet alleen van belang om te traceren waar vuurwapens na hun invoer uiteindelijk terecht komen, maar ook om de afwending van vuurwapens naar het illegale circuit te helpen voorkomen en te bestrijden. Uit onze analyse blijkt dat met de invoering van de wapenwet van 2006 en de bijhorende uitvoeringsbesluiten en omzendbrieven een uitgebreid registratiesysteem werd uitgewerkt en geïmplementeerd. De registratie van vuurwapens in België werd de laatste jaren duidelijk

---

^a Het blijft voorlopig een open vraag of de in dit rapport bestudeerde registratie-instrumenten zoals de registers van de Dienst Controle Strategische Goederen en het CWR gebruikt kunnen worden om een breder, geaggregeerd zicht te krijgen op de invoer van vuurwapens en hun eindgebruikers. Zoals we in de inleiding schreven blijft het voor ons voorlopig onmogelijk om een zicht te krijgen op de invoer van vuurwapens op geaggregeerd niveau, met andere woorden welke specifieke types vuurwapens (merk, model, kaliber) in Vlaanderen worden ingevoerd en bij welke groepen eindgebruikers (jagers, sportschieters, verzamelaars, politiediensten,...) deze wapens terecht komen. Het probleem is dat de publiek beschikbare statistieken alleen zicht bieden op generieke types vuurwapens (zoals geweren, karabijnen, revolvers, pistolen, machinegeweren en machinepistolen) en generieke types invoerders (handelaar of particulier).

stringenter en beter uitgewerkt. Niettemin toont onze analyse ook dat een aantal aandachtspunten blijven bestaan.

Uit de bovenstaande uiteenzetting blijkt ten eerste dat het Centraal Wapenregister het belangrijkste instrument in het Belgische registratiesysteem van vuurwapens is. Dit wapenregister is voor de tracering van vuurwapens niet enkel van cruciaal belang voor de overheidsdiensten van de federale overheid, maar ook voor de bevoegde overheidsdiensten van de Vlaamse overheid. Het is dan ook belangrijk in dit kader stil te staan bij een aantal pijnpunten waarmee het CWR de afgelopen decennia te kampen heeft gehad en in sommige gevallen nog steeds kampt. Het CWR werd opgericht in 1989, waarmee België in de Europese context een voorloper is geweest op het gebied van de gecentraliseerde registratie van vuurwapens. Niettemin werd het CWR de afgelopen decennia geplaagd door achterstanden en fouten in de registratie van wapens op het lokale niveau en door beheersproblemen op het centrale niveau. Dit is niet zonder gevolgen gebleven voor de kwaliteit en betrouwbaarheid van het wapenregister. Dat bleek bijvoorbeeld uit een onderzoek dat het Comité P in 2004 uitvoerde naar de werking van het CWR. Een steekproef gaf toen aan dat 21% van de legaal verkregen vuurwapens niet, laattijdig of nog niet geregistreerd werd in het CWR, en dat 30% van de registraties fouten bevatte in de beschrijving van het wapen of in de gegevens van de bezitter. Het Comité noemde het CWR daarom onbetrouwbaar, en oordeelde dat het in beleidsmatig noch in operationeel opzicht een bruikbaar instrument was.⁵⁵ Uit een bevraging die het Vlaams Vredesinstituut in 2010 uitvoerde bij een groep experts en stakeholders kwamen nog andere pijnpunten naar voren.⁵⁶ Zo werd opgemerkt dat het oude softwaresysteem van het CWR niet gebruiksvriendelijk en moeilijk toegankelijk was, wat maakte dat foute of dubbel ingevoerde gegevens niet aangepast of uit de databank verwijderd konden worden. Dit verklaart waarschijnlijk een groot deel van de foutieve registraties in het CWR. De input van informatie in het register werd bovendien jarenlang geplaagd door grote achterstanden, doordat de invoer door de diensten op het terrein wel eens verwaarloosd werd en beschouwd werd als een niet-prioritaire bijzaak. Lange tijd bestonden er ook geen duidelijke afspraken over hoe gegevens ingevoerd moesten worden en wie daarvoor precies verantwoordelijk was.

Sinds het kritische rapport van Comité P zijn er verschillende pogingen ondernomen om het CWR te hervormen, bijvoorbeeld door fouten uit de databank te halen en de invoer van gegevens te optimaliseren. Sinds 2010 is een nieuwe software-omgeving geïntroduceerd die de registratie moet vereenvoudigen en de consultatie verbeteren.⁵⁷ Met de omzendbrieven van 31 maart 2010 en van 25 oktober 2011⁵⁸ zijn bovendien duidelijke richtlijnen opgesteld over de registratie van vuurwapens. De meeste provinciale wapendiensten lijken de invoer van gegevens in het CWR vandaag als een prioriteit te beschouwen. Er kan ook verwacht worden dat fouten in het register gedetecteerd zullen worden bij de controles van de regularisaties van het wapenbezit na de invoering van de wapenwet van 8 juni 2006. Niettemin zal het register ook na de invoering van het nieuwe softwareprogramma nog geplaagd worden door de gebrekkige kwaliteit van de oudere gegevens. Uit sommige hoeken blijft er ook kritiek komen op de hervorming van het CWR. Zo schreef Wapenunie eind 2011 dat de voormalige minister van binnenlandse zaken besliste “om de verdere aanpassingen van de software voor het Centraal Wapenregister stop te zetten”, wat door de

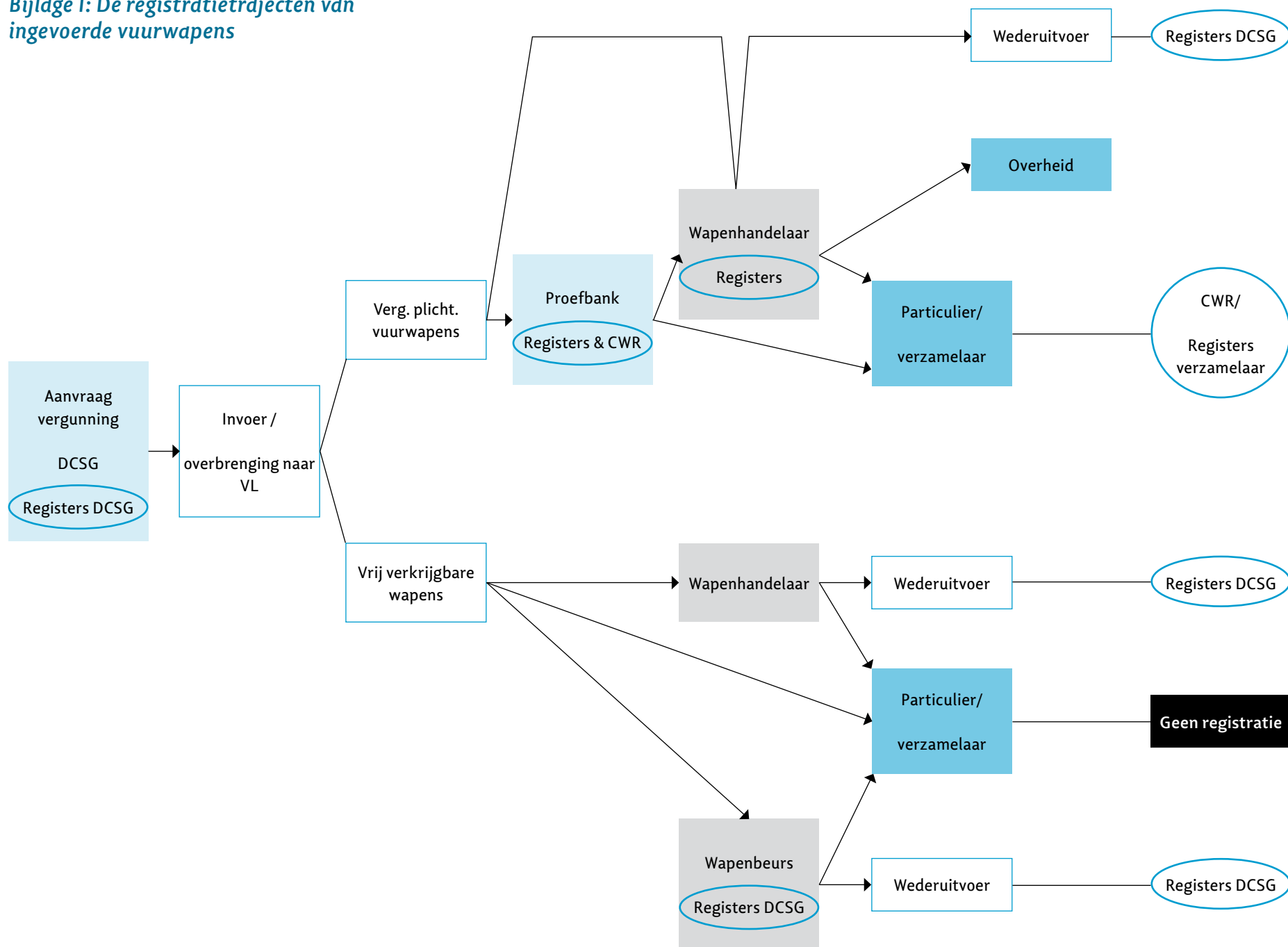
organisatie bekritiseerd wordt omwille van het belang van de databank, bijvoorbeeld omdat die toelaat “vast te stellen wanneer legale wapens uit de radar verdwijnen en in het illegale circuit komen.”⁵⁹

We besluiten in het kader van dit rapport dat het CWR een belangrijk aandachtspunt van het Belgische vuurwapenbeleid moet blijven. Er moet voortdurend over gewaakt worden dat de overheid voldoende in het register blijft investeren om de problemen die in het verleden ontstonden in de mate van het mogelijke recht te zetten of te adresseren. De slagkracht van het register moet verzekerd en voortdurend verbeterd worden.

Ten tweede blijkt uit de analyse van de verschillende registratietrajecten voor ingevoerde vuurwapens (zie bijlage I) dat er een belangrijk onderscheid bestaat tussen de registratie van vergunningsplichtige en vrij verkrijgbare vuurwapens. Hoewel beide categorieën vuurwapens vergunningsplichtig zijn wat hun invoer betreft, moeten vrij verkrijgbare vuurwapens, in tegenstelling tot de vergunningsplichtige vuurwapens, na hun effectieve invoer niet geregistreerd worden in het CWR door de Proefbank voor Vuurwapens. Anders geformuleerd: de DCSG moet er weliswaar van op de hoogte worden gebracht wanneer vrij verkrijgbare vuurwapens worden ingevoerd (ook als ze op wapenbeurzen worden aangeboden), maar na de effectieve invoer moeten de meeste vrij verkrijgbare vuurwapens verder niet geregistreerd worden in het CWR. Dat maakt het onmogelijk om deze vuurwapens te controleren en te traceren nadat ze eenmaal zijn ingevoerd, ook niet wanneer ze verder verkocht of overgedragen worden. Dit is vooral een probleem voor de bijkomende lijsten van ‘HFD-wapens’ die wapens bevatten die niet echt zeldzaam zijn, waarvoor de munitie soms nog gewoon op de markt beschikbaar is, en die door de politiediensten in het criminele milieu worden aangetroffen. Vanuit het oogpunt van de traceerbaarheid van ingevoerde vuurwapens is het raadzaam dit ‘zwart gat’ in de registratie weg te werken en ook deze wapens te registreren in het CWR (zoals voorzien in artikel 4 van de wapenwet). De beslissing van de ministers van Justitie en Binnenlandse Zaken om deze lijsten te schrappen biedt een oplossing voor dit specifieke probleem van de lacune in de tracering van vuurwapens, ondanks de praktische moeilijkheden die de maatregel waarschijnlijk zal opleveren voor de wapen- en politiediensten op het terrein.

Globaal genomen blijkt uit onze analyse ten derde het grote belang van een intensieve samenwerking tussen de verschillende overheidsdiensten die een bevoegdheid dragen in het controleregime voor vuurwapens. Wederzijdse informatie-uitwisseling en afstemming van databanken zijn cruciaal. De omzendbrief van oktober 2011 zet duidelijke lijnen uit om de samenwerking tussen verschillende diensten te stroomlijnen. Van belang is nu dat deze richtlijnen in de praktijk efficiënt geïmplementeerd en bewaakt blijven worden.

*Bijlage I: De registratietrajecten van
ingevoerde vuurwapens*

Eindnoten

- ¹ Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens. Handel, bezit en gebruik*, Leuven: Acco, p. 193-194.
- ² Centre for Humanitarian Dialogue (2007), *Missing Pieces. A Guide for Reducing Gun Violence through Parliamentary Action*, Handbook for Parliamentarians, nr. 12, 2007, p. 26.
- ³ KB van 10 oktober 2010 tot wijziging van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de Wapenwet, *B.S.*, 14 oktober 2010.
- ⁴ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.*, 2 december 2011 (deze omzendbrief is een gecorrigeerde versie van de omzendbrief die in het najaar van 2010 in het staatsblad gepubliceerd werd).
- ⁵ De Baene, E. & Chainiaux, P. (2011), *Handboek de Wapenwet*, Brusse: Politeia, Inleiding, p. 2.
- ⁶ Artikel 5, wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens (hierna ‘wapenwet’).
- ⁷ Artikel 6, wapenwet.
- ⁸ Artikel 11, wapenwet.
- ⁹ Artikel 11 van de wapenwet bepaalt dat particulieren met hun jachtverlof of sportschutterslicentie bepaalde types vuurwapens kunnen aankopen zonder over een voorafgaande vergunning te beschikken; de jachtverloven en sportschutterslicenties worden door respectievelijk de gewesten en de gemeenschappen afgeleverd. Zie het Jachtdecreet van 24 juli 1991, *B.S.*, 7 september 1991 en Decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 11 mei 2007 houdende het statuut van de sportschutter, *B.S.*, 8 juni 2007. Voor meer over het jachtverlof en de sportschutterslicentie zie Duquet, N. & Van Alstein, M. (2012), *Het gebruik van vuurwapens bij de jacht en het sportschieten in Vlaanderen*, Brussel: Vlaams Vredesinstituut.
- ¹⁰ Artikel 3, §3, 1°, wapenwet.
- ¹¹ Artikel 3, §1, wapenwet.
- ¹² Artikel 8, wapenwet.
- ¹³ Artikel 6, Richtlijn 91/477/EEG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens, *Publicatieblad*, nr. L 256 van 13 September 1991, p. 0051-0058. Zie ook artikel 27, §3, tweede lid van de wapenwet.
- ¹⁴ Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens*, p. 45.
- ¹⁵ Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens*, p. 203.
- ¹⁶ Regering legt wapenhandel aan banden, *De Morgen*, 19 december 2011; Turtelboom wil lijst legale wapens beperken, *De Standaard*, 19 december 2011; Turtelboom verstrengt wapenwet, 19 december 2011.
- ¹⁷ Vice-eerste minister, minister van binnenlandse zaken en gelijke kansen – Federale Overheidsdienst Justitie, *Strijd tegen illegale wapenhandel en veelplegers wordt opgevoerd*, <http://www.milquet.belgium.be/sites/default/files/Persbericht%20-%20actieplan%20wapens.pdf>
- ¹⁸ Deze beslissingsbevoegdheid wordt in een aantal gevallen gedelegeerd aan de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen (zie het Ministerieel besluit van 26 juli 2011 houdende delegatie van sommige bevoegdheden inzake de in-, uit- en doorvoer van wapens, munitie en speciaal voor militair gebruik of voor ordehandhaving dienstig materieel en inzake de uitvoer en overbrenging van producten voor tweërlei gebruik aan de secretaris-generaal van het Departement internationaal Vlaanderen).
- ¹⁹ Zie <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=185>.
- ²⁰ Protocol Against the Illicit Manufacturing of and Trafficking in Firearms, Their Parts and Components and Ammunition, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, Resolutie van de Algemene Vergadering 55/255, 31 mei 2001.
- ²¹ Zie <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=332>.
- ²² Zie <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?fid=303>.
- ²³ Zie <http://iv.vlaanderen.be/nlapps/docs/default.asp?id=35>.
- ²⁴ Duquet, N., *Vlaamse buitenlandse wapenhandel 2011*, Brussel: Vlaams Vredesinstituut.
- ²⁵ Mondelinge communicatie met vertegenwoordiger van de Dienst Controle Strategische Goederen, 7 december 2010.
- ²⁶ Mondelinge communicatie met wapenhandelaar, 9 april 2010.

- ²⁷ De Ceuster, J., Van den Meerschaut, E. en Chainiaux, P. (2009), *Handboek: de Wapenwet*, Brussel: Politeia, bijlage AH, p. 413-416.
- ²⁸ Artikel 4, 4^e lid, Richtlijn 91/477/EG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens.
- ²⁹ Zie http://joinup.ec.europa.eu/community/community_national_firearms_register/description.
- ³⁰ Zie verslag aan de koning, toegevoegd aan het KB van 10 oktober 2010 tot wijziging van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet en het KB van 8 augustus 1994 betreffende de Europese vuurwapenpassen, *B.S.*, 14 oktober 2010. Zie ook artikel 28 en 29 van dit KB en de de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, *B.S.* 2 december 2011, p. 71504 e.v.
- ³¹ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71504 e.v.
- ³² Zie <http://www.bancdepreuves.be>.
- ³³ Wet van 24 mei 1888 houdende regeling van den toestand der proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik, *B.S.*, 8 juni 1888.
- ³⁴ KB van 30 juni 1924 houdende het algemeen reglement der proefbank voor vuurwapens gevestigd te Luik, in *B.S.*, 25 juli 1924.
- ³⁵ Richtlijn 91/477/EG van de Raad van 18 juni 1991 inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens.
- ³⁶ KB van 10 oktober 2010 tot wijziging van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet en het KB van 8 augustus 1994 betreffende de Europese vuurwapenpassen, *B.S.*, 14 oktober 2010.
- ³⁷ Zie artikel 29/1 van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet, zoals gewijzigd door het KB van 10 oktober 2010 tot wijziging van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet en het KB van 8 augustus 1994 betreffende de Europese vuurwapenpassen, *B.S.*, 14 oktober 2010.
- ³⁸ Artikel 29/1 van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet, zoals gewijzigd door het KB van 10 oktober 2010 tot wijziging van het KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet en het KB van 8 augustus 1994 betreffende de Europese vuurwapenpassen, *B.S.*, 14 oktober 2010
- ³⁹ Artikel 10, KB 20/9/91.
- ⁴⁰ Artikel 11, 2^e en 3^e lid van KB 20/9/1991.
- ⁴¹ Artikel 6, §1, wapenwet.
- ⁴² Artikel 23 en 23bis, §2, Koninklijk Besluit van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet en artikel 1, §1, Koninklijk Besluit van 29 december 2006 tot uitvoering van sommige bepalingen van de wet van 8 juni 2006 houdende regeling van economische en individuele activiteiten met wapens. Zie ook de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71431-71432.
- ⁴³ Artikel 23, KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet, *B.S.*, 21 september 1991.
- ⁴⁴ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71419-71420.
- ⁴⁵ Demeyere, N. (2008), *Overzicht Wapenwet. De nieuwe wapenwet in vogelvlucht met gecoördineerde versie van de regelgeving*, Leuven: Integrated Media, p. 219.
- ⁴⁶ Artikel 23, KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet.
- ⁴⁷ Artikel 23, derde lid KB van 20 september 1991 tot uitvoering van de wapenwet
- ⁴⁸ Demeyere, N. (2008), *Overzicht Wapenwet. De nieuwe wapenwet in vogelvlucht met gecoördineerde versie van de regelgeving*, Leuven: Integrated Media, p. 219.
- ⁴⁹ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71459.
- ⁵⁰ Omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71485 en 71491.
- ⁵¹ Artikel 19, 5^e Wapenwet.
- ⁵² Zie de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71500-71503.
- ⁵³ Zie de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71459. Zie ook de omzendbrief CWR / FWD van 31 maart 2010 m.b.t. de taakverdeling tussen de wapendiensten van de gouverneurs en de lokale politiediensten voor de registratie van gegevens in het CWR.
- ⁵⁴ Zie omzendbrief CWR / FWD van 31 maart 2010 m.b.t. de taakverdeling tussen de wapendiensten van de gouverneurs en de lokale politiediensten voor de registratie van gegevens in het CWR.
- ⁵⁵ Comité P. (2004), *Onderzoek naar de lokale vuurwapenregisters en het centraal wapenregister – syntheseverslag*, http://www.comitep.be/2004/Tussent_verslagen/wr.pdf, geconsulteerd op 20 januari 2012.
- ⁵⁶ Duquet, N. & Van Alstein, M. (2011), *Vuurwapens*, p. 69-70.

- ⁵⁷ De problemen waarmee de invoering van de nieuwe software te kampen had, werden meermaals bekritiseerd. Zie bv. Monfils, P., vraag om uitleg 4-709 tot de minister van Binnenlandse Zaken over “de hervorming van het centraal wapenregister”, *Handelingen plenaire vergadering, zitting 2008-2009, 4-63*, Senaat, 12 februari 2009 en Di Rupo, E., schriftelijke vraag 258 aan de minister van Binnenlandse Zaken, *Bulletin van schriftelijke vragen en antwoorden, zitting 2008-2009, QRVA 52 59*, Kamer van Volksvertegenwoordigers, 27 april 2009.
- ⁵⁸ Zie de omzendbrief van 25 oktober 2011 over de toepassing van de wapenwetgeving, p. 71459. Zie ook de omzendbrief CWR / FWD van 31 maart 2010 m.b.t. de taakverdeling tussen de wapendiensten van de gouverneurs en de lokale politiediensten voor de registratie van gegevens in het CWR.
- ⁵⁹ Zie Wapenunie (2011), *Toekomst Wapenunie 2012*, www.wapenunie.be/nieuws/2011/toekomst-wapenunie-2012, geconsulteerd op 24 januari 2012.

COLOFON

Auteur:

Maarten Van Alstein
Nils Duquet

Eindredactie:

Tomas Baum
Wies De Graeve

Drukwerk:

Drukkerij van het Vlaams Parlement

Verantwoordelijke uitgever:

Tomas Baum, Leuvenseweg 86, 1000 Brussel

Coverfoto: Arne Jennard

Brussel, 17 september 2012

(herziene versie)

ISBN 9789078864516

Disclaimer

Hoewel door het Vlaams Vredesinstituut uiterste zorgvuldigheid werd betracht bij de redactie van dit document, kan het niet aansprakelijk worden geacht of gesteld voor mogelijke vergissingen of onvolledigheden. Tevens wordt geen enkele vorm van aansprakelijkheid aanvaard voor enig gebruik dat een lezer van dit document maakt.

Vlaams Vredesinstituut

Leuvenseweg 86

1000 Brussel

tel. +32 2 552 45 91

vredesinstituut@vlaamsparlement.be

www.vlaamsvredesinstituut.eu

Het Vlaams Vredesinstituut werd bij decreet opgericht door het Vlaams Parlement als onafhankelijk instituut voor vredesonderzoek. Het Vredesinstituut voert wetenschappelijk onderzoek uit, documenteert relevante informatiebronnen, en informeert en adviseert het Vlaams Parlement en het brede publiek over vredesvraagstukken.